

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Prijevremeno odspajanje zemaljskog električnog agregata (GPU) od vazduhoplova
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	11.09.2016. godine, aerodrom
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none"> - Uposlenik Operativnog centra aerodroma - Uposlenik Odjeljenja za prihvata i otpremu vazduhoplova, prtljaga, robe i pošte
Opis događaja:	<p>U procesu opsluge vazduhoplova, došlo je do prijevremenog odspajanja zemaljskog električnog agregata (GPU-a).</p> <p>Usled loše komunikacije između starter – parkera vazduhoplova i rukovaoca GPU-om, rukovalac je odspojio GPU.</p> <p>Nije došlo ni do kakvih posledica.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	<p>Kontrolor opsluživanja je koristio nestandardizovane znake, kako bi instruirao rukovaoca o tome šta treba da uradi (pokazivao je rukom znak koji je trebao da ima značenje "idi do GPU-a", "budi ispred GPU-a").</p> <p>Rukovalac GPU-a je usled pogrešnog razumjevanja znaka ("idi do GPU-a") smatrao da treba da odspoji GPU, te je to i učinio.</p> <p>Rukovalac GPU-a je u tom trenutku očekivao znak da odspoji GPU i nije očekivao bilo kakav drugi znak od strane kontrolora opsluge.</p>

<p>Okolnosti pod kojima se događaj desio:</p>	<p>Rukovalac GPU-a je uposlenik koji je prošao obuku i stekao Potvrdu o obučenosti (licencu), za rukovanje aerodromskom opremom i agregatima.</p> <p>Kontrolor opsluživanja je uposlenik koji je položio specijalistički kurs "Head – set komunikacija ground – cockpit".</p> <p>Procjenjuje se da umor kao ljudski faktor koji može uticati na nesiguran rad, u ovom slučaju nije uzrokovao pojavu događaja, jer se radi o prvom jutarnjem letu.</p> <p>Zemaljski električni agregat (GPU) je u ispravnom tehničkom stanju.</p> <p>Loša komunikacija između starter – parker vazduhoplova (u ovom slučaju tu funkciju je obavljao kontrolor opsluge) i rukovaoca GPU-a.</p>
<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Šef Odjeljenja za prihvata i otpremu vazduhoplova, prtljaga, robe i pošte izdao je instrukciju da se osoblje izjasni ukoliko nije u mogućnosti obavljati posao zbog umora, stresa, pospanosti i drugih sličnih faktora. <p>Šef Odjeljenja zajedno sa šefovima smjena raspoređuje osoblje za rukovanje aerodromskom opremom i agregatima u skladu sa postojećim i dodatnim sigurnosnim mjerama (mjera se provodi svakodnevno).</p> <p>Suspenzija rukovaoca GPU-a, koja će trajati ne duže od intenzivne obuke (dvije sedmice).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>2D prema ICAO-u</p> <p>Ovaj događaj nije bitnije uticao na bezbjednost letenja. Što se frekvencije tiče veoma je malo vjerovatno da će nastupiti.</p>

Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<p>Dodatna interna obuka za sve rukovaoce aerodromskom opremom i agregatima na svim sredstvima za opslugu zrakoplova uz jasno predočavanje nesigurnih događaja do kojih može doći uslijed pogrešnog rukovanja istom a sve sa ciljem razvijanja sigurnosne svijesti i kulture i smanjenja rizika na najniži mogući prihvatljiv nivo u svim uslovima rada. Obuka će trajati toliko dugo sve dok šefovi smjena ne izdaju izvještaj da su svi rukovaoci aerodromskom opremom i agregatima prošli istu na zadovoljavajućem nivou. Obuka će se obnavljati po potrebi.</p> <p>Dodatna interna obuka rukovaoca aerodromskom opremom i agregatima, starter - parkera zrakoplova o standardnim znakovima koji se isključivo koriste na platformi za opslugu zrakoplova. Obuka uključuje komunikaciju head set – rukovalac.</p> <p>Za rukovaoca GPU-om, pored prethodno navedenih obuka predlaže se dodatna intenzivna obuka na svim sredstvima za opslugu vazduhoplova u trajanju od dvije sedmice. Šef smjene treba da podnese izvještaj po završetku obuke za konkretnog uposlenika.</p>
Prijedlog drugih mjera:	Nema
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,